

Beretning for Fiskeriets Arbejdsmiljøråd

Bestyrelsen i Fiskeriets Arbejdsmiljøråd pr. 1. januar 2010

Allan Buch, formand . Formand for Bælternes Fiskeriforening

Karsten Kristensen, næstformand. Forhandlings sekretær 3F transportgruppen i KBH

Carl Jesper Hermansen. Formand for Skagen Fiskeriforening

Poul Erik Andersen. Partsfisker

Henning Madsen. Gruppeformand for 3F Esbjerg transport

Jesper Juul Larsen. Formand Esbjerg Fiskeriforening

Gustav Øglend. Formand for Pelagisk Fiskeriforening i Hirtshals

Leif Pinderup. Formand for 3F Vest i Lemvig

Direktør

Flemming N. Christensen

Fiskeriets Arbejdsmiljøråd

24.03.2010

Året 2009 har på mange måder været et år med mange nye udfordringer. Det var også året, hvor vi desværre måtte tage afsked med Mogens Nielsen i mere end en forstand. Hans alt for tidlige død kom bag på os alle. Vi havde alle håbet, at han skulle nyde sit otium, som han så længe havde glædet og forberedt sig til, men skæbnen ville det anderledes.

I april måned blev bestyrelsen enige om at konstituere Flemming Nygaard Christensen som direktør for Rådet, da Mogens Niensens sygdom på dette tidspunkt var så fremskreden, at det blev klart, at han ikke vendte tilbage til stillingen.

Det betød, at Flemming Nygaard Christensen overtog ledelsen af Rådet næsten tre måneder før det planlagte ledelsesskifte i Rådet.

Bestyrelsens sammensætning er uændret i forhold til 2008.

Rådets økonomiske rådgiver Iver Leuenhagen har af personlige årsager valgt at stoppe som rådgiver for Rådet.

Bestyrelsen har i 2009 afholdt 4 bestyrelsesmøder, derudover er der afholdt en række møder i forbindelse med fastsættelsen af den økonomiske ramme for Fiskeriets Arbejds miljøråd, på baggrund af, at de landbaserede ordninger vedrørende arbejdsmiljø er ændret på en sådan måde, at de i dag ikke på samme måde som tidligere er sammenlignelige med ordningerne til søs.

Det betød, at dele af den tekniske forskrift om arbejdsmiljø i skibe skulle revideres. I dette arbejde deltog Formandskabet samt Flemming Nygaard Christensen.

Den 15. oktober 2009 trådte den nye forskrift i kraft med nedenstående ordlyd, hvori det også nu fremgår, at tilskuddet til informationsaktiviteter er fastsat på finansloven.

Meddelelser A kapitel XII Afsnit B Fiskeriets Arbejds miljøråd og Arbejds miljøtjeneste

Regel 4 Finansiering stk. 1 & 3

1 Udgifterne ved oprettelse og drift af Fiskeriets Arbejds miljøråd og Arbejds miljøtjeneste og den nødvendige efteruddannelse af personalet i tjenesten afholdes af personer, der driver erhvervsfiskeri og har ansatte, der i søen arbejder om bord på fiskeskibe, samt alle fartøjsejere, som beskæftiger sig som erhvervsfiskere eller bierhvervsfiskere (rederne). Det offentlige tilskud til Fiskeriets Arbejds miljøråd og Arbejds miljøtjeneste fastsættes på finansloven.

3 Den samlede økonomiske ramme for Fiskeriets Arbejds miljøråds og Arbejds miljøtjenestes funktioner og drift må, idet der bortses fra aktiviteter, som finansieres særskilt, ikke overstige niveauet for år 2008. Fiskeriets Arbejds miljøråd kan uanset 1. pkt. ændre den økonomiske ramme svarende til udviklingen i priser, lønninger eller i fiskeriflådens størrelse.

Havnesikkerhedsudvalgene

Sikkerhedsudvalgene har i 2009 arbejdet seriøst og har deltaget aktivt i sikkerhedsarbejdet og har været uvurderlige samarbejdspartnere for Arbejdsmiljøtjenesten. Når der gennem året har været sager, som har påkrævet en vurdering fra sikkerhedsudvalgene, har de som altid været parate, seriøse og kompetente.

Der blev i 2009 også afholdt et § 8 kursus for nye og eksisterende sikkerhedsudvalgsmedlemmer. Gennem året har udvalgene gennemgået 59 anmeldelser af arbejdsulykker, hvilket er 2 anmeldelser færre end i forhold til 2008. Udvalgene har ligeledes ved deres analyse af de enkelte ulykker, udarbejdet forebyggelsesforslag til 25 af disse ulykker, som er sendt til pågældende reder, som et led i forebyggelsesstrategien.

Derudover har udvalgene gennemgået 6 søulykkesrapporter og kommenteret disse i de tilfælde, hvor udvalgene har kunnet bidrage med forslag, som kunne forebygge lignende ulykker i fremtiden. Reduktionen i antallet af ulykker er igen faldene, hvilket viser, at vi stadig er på vej i den rigtige retning, men det viser os også, at vi ikke kan hvile på laurbærrene. Det er vigtigt, at vi prøver at fastholde den positive kurs, vi er på og prøver at styrke forebyggelsesarbejdet også gennem havnesikkerhedsudvalgene.

Arbejdsmiljøtjenesten

I arbejdsmiljøtjenesten er der i 2009 også sket fornyelse af personalet - fra første juni 2009 tiltrådte Karsten Korsgaard som ny arbejdsmiljøkonsulent. Karsten Korsgaard har tidligere været ansat i tjenesten i perioden fra 1999 til 2002.

I 2009 måtte vi også tage afsked med arbejdsmiljøkonsulenterne Kristen Madsen og Jessica Rauch, som søgte nye udfordringer andetsteds.

Rådets nye hjemmeside og logo blev udarbejdet i 2009, og hjemmesiden gik online i februar 2010. Den giver et mere tidssvarende og lettere tilgængeligt billede af Rådets viden og aktiviteter inden for indsatsområderne søsikkerhed, ulykkesforebyggelse, fysisk arbejdsmiljø, trivsel og sundhedsfremme. Man kan se den nye hjemmeside på www.f-a.dk

De nye tilskudsordninger i 2009 har været med til at øge efterspørgslen efter råd og vejledning hos Fiskeriets Arbejdsmiljøtjeneste.

Der har i 2009 også været stor efterspørgsel på rådgivning og vejledning i forbindelse med støjdemper og støjmåling samt udarbejdelse af risikovurderinger/APV, ikke mindst efter at det nye webbaserede RVM-system gik i luften i 4. kvartal.

Arbejdsmiljøseminar

På årets seminar deltog 35 Havnesikkerhedsudvalgsmedlemmer og 15 gæster.

Emnerne var mange, og sædvanen tro startede Jens Carstens fra Søfartsstyrelsen med en generel orientering fra styrelsen om ulykkesstatistikken, kampagnesyn af redningsflåder på mindre fartøjer, sikkerhedskultur, periodiske syn af fiskefartøjer under 15 meter, stabilitet i fiskefartøjer under 15 meter.

Herefter fulgte Anita Brusén fra Center for Maritim Sundhed (SFS Fanø) med et indlæg om fangst af krigsgas og følgevirkninger og konsekvenser som dette indebærer.

Søren Roschmann fra Opklarings- og kontrolenheden demonstrerede OKE's nye beregningsprogram, som anvendes til at opklare årsagerne til formodede stabilitetssvigt.

Benny Ellermann fra Arbejdsmiljøcenter Midtvest havde et indlæg om psykisk arbejdsmiljø. Flemming Nygaard Christensen gav herefter deltagerne en gennemgang af det nye webbaserede system til udarbejdelse af Risikovurdering/APV, samt til vedligeholdelse af fartøjets medicinkiste. Den sidste oplægsholder var Tina Winther Nielsen fra Søfartsstyrelsen. Hun fortalte om muligheden for at anvende en ny webbaseret udgave af blanketten til anmeldelse af arbejdsulykker. Som altid afsluttede man seminaret med fælles HSU-møde, hvor man evaluerede dagen.

Bundgarnsseminar

Som tidligere år afholdte vi igen i 2009 en temadag i samarbejde med bundgarnsudvalget i Karrebæksminde, hvor vi belyste emner og problemområder, som har arbejdsmiljø-, sikkerheds- og sundhedsmæssig betydning for udøverne i bundgarnserhvervet.

Til temadagen var fremmødt 56 bundgarnsfiskere og 5 gæster, og som tidligere år var der en god spørgelyst blandt de fremmødte, hvilket var med til at give nogle gode og saglige debatter dagen igennem, og det blev en god og udbytterig dag for deltageren.

Fiskerimesse

Fiskeriets Arbejdsmiljøråd deltog også år i Danfish 2009, og standen var godt besøgt, vi fik mange opgaver med hjem, der var gennem hele messen en god atmosfære på standen, hvor folk kom for at få råd og vejledning, eller bare drøfte resultaterne af de ting de tidligere havde fået lavet, hvor vi havde deltaget.

Der blev diskuteret om støj, risikovurderinger, ombygninger / nybygninger, indflagninger, arbejdsmiljøsyn, og foretaget høreprøver. Alt i alt var det for Arbejdsmiljørådet en god og velbesøgt messe, vi fornemmede helt klart at mange benyttede messen til at få svar på arbejdsmiljø og sikkerhedsspørgsmål.

Årets læreplads

I lighed med tidligere år har Fiskeriets Arbejdsmiljøråd igen i 2009 kåret årets praktikplads og i år faldt valget på Esbjerg trawleren, "IRIS" E 710.

Det var på ingen måde nogen let opgave, med så mange egnede kandidater, men med god hjælp fra lærlinge og Fiskeriskolen, lykkedes at finde et fartøj, om hvis besætning udsagnet lød.

Lærepladsen har udvist særlig stor interesse i at bidrage til, at lærlingen har fået en forståelse af, hvad et godt og sikkert arbejdsmiljø er, og at de faglige kompetencer er videregivet med stor vægt lagt på arbejdsmiljø og sikkerhed

Alle om bord tager sig godt af elever, der kommer lang vejs fra.

Yderligere lyder det også om denne læreplads at:

- Her ombord giver man alle en chance.
- Her ombord får man lov til at udvikle sine evner.

- Man er motiveret og meget bevidste om det ansvar man har, for at være med til at uddanne nye unge fiskere.
- Den faglige kompetence er stor, og den videregives gerne.
- Stemningen ombord emmer af et godt arbejdsmiljø.

Undervisning

På undervisningssiden har vi gennem 2009 også udviklet på det koncept, vi anvender på fiskeriets grunduddannelse, hvor eleverne får et arbejdsmiljøprojekt, som efterfølgende skal forsvares mundtligt. Vi introducerer selv projektopgaven og forsyner eleverne med de nødvendige værktøjer, og undervejs i projektet vejleder vi de elever, som måtte have brug for dette sammen med underviserne på skolen.

Det har vist sig, at være den helt rigtige vej at gå i forhold til lærlingene. Vi har med denne undervisningsform fået vist eleverne, at de kan meget mere, end de selv havde troet, samtidig med at de har fået øjnene op for, at arbejdsmiljø og sikkerhed nytter noget, og at de i Fiskeriets Arbejdsmiljøråd og deres sikkerhedsudvalg, har gode medspillere under udøvelsen af deres erhverv. Derudover er eleverne som førnævnt blevet introduceret for projektorienteret undervisning, som de, der vælger at læse videre på skipperskolen, utvivlsomt kommer til at stifte bekendtskab med og vil dermed være endnu bedre rustet til at tage denne udfordring op.

Derudover har vi som altid deltaget med orientering om Fiskeriets Arbejdsmiljøråd og Tjeneste på alle søsikkerhedskurser både for nye og erfarne fiskere, ligeledes har vi været censor på skipperuddannelserne på Skagen Skipperskole.

Vi vægter samarbejdet med uddannelsesinstitutionerne meget højt, da det er meget vigtigt, at vi får fat i de unge så tidligt som muligt, og at vi får mulighed for at præge og påvirke sikkerhedsuddannelsen og sikkerhedskulturen gennem hele uddannelsesforløbet, helt indtil de forlader skipperskolen.

Søfartsstyrelsen

Året 2009 bød også på opgaver, hvor vi har samarbejdet med Søfartsstyrelsen, både ved et antal indflagningsopgaver og nybygninger samt ombygninger af eksisterende fartøjer og periodiske syn. I alle opgaverne har vi altid fundet en fælles løsning på problemstillingerne, som har været til alles tilfredshed.

Vi har også igen i 2009 afholdt et arbejdsmiljøkursus for Søfartsstyrelsens nye inspektører, hvor vi bl.a. introducerede dem for nogle af de mange ansigter fiskerierhvervet har og de problemstillinger, de kommer til at stå overfor, når de skal ud på synsopgaver på fiskefartøjerne. Kurset var en positiv oplevelse for både deltagerne fra Søfartsstyrelsen og underviserne fra Fiskeriets Arbejdsmiljøråd. Vi oplever at disse kurser er med til at styrke samarbejdet med Søfartsstyrelsen på en positiv måde, som også er med til at bygge bro, mellem erhvervet og myndigheden.

Vi håber at de større opgaver, som vi sammen med Søfartsstyrelsen har taget hul på i 2009, kan blive løst i starten af 2010.

2009 var også året, hvor Søfartsstyrelsen lancerede sikkerhedspakken til fiskerierhvervet, som er en del af et lovforslag til ændring af lov om skibes sikkerhed til søs. I skrivende stund er lovforslaget

dog ikke endeligt vedtaget. Bliver lovforslaget vedtaget, vil dette uden tvivl få stor indflydelse på Fiskeriets Arbejdsmiljøråds opgaver i fremtiden.

Arbejdsgruppen under fiskeskibsudvalget om de særlige risici forbundet med énmandsbetjente fiskefartøjer

I 2009 valgte formanden for fiskeskibsudvalget som følge af forlis og dødsfald på 3 mindre fiskefartøjer, at genetablerer den tidligere arbejdsgruppe om énmandsbetjente fiskefartøjer, arbejdsgruppen fik følgende kommissorium:

”Arbejdsgruppen skal overveje de særlige risici der er forbundet med énmandsbetjente fiskefartøjer, og inden 1. januar 2010 under hensyn til søfartsstyrelsens ressourcemæssige situation fremkomme med forslag til at afbøde disse”

Man anmodede Flemming Nygaard Christensen om at påtage sig formandskabet i udvalget, hvilket han gjorde. Arbejdsgruppen er allerede kommet godt i gang, og der forventes et endeligt resultat fra arbejdsgruppen i første halvdel af 2010.

Søværnets Operative Kommando (OKS)

Som tidligere år har vi også i 2009 deltaget i møde i den Operative Kontaktgruppe for Søredningstjenesten. Der har været 2 møder i 2009, hvor vi har delt erfaringer og diskuteret problemstillinger med gruppens øvrige medlemmer i forhold til søredning.

Arbejde uden for Fiskerierhvervet

Også i 2009 har Fiskeriets Arbejdsmiljøråd været hyret til konsulentopgaver uden for fiskerierhvervet. Det har i stor udstrækning været værfter og rederier, som har købt konsulentbistand i forbindelse med støjdæmpning og støjmåling.

En del har også efterspurgt rådgivning i forbindelse med udarbejdelse af APV.

Dette har også i 2009 været medvirkende til at styrke Rådets økonomi, og har været medvirkende til at holde stigningen i bidraget på et beskedent niveau.

Rollemodel

Fiskeriets Arbejdsmiljøråd blev i midten af 2009 kontaktet af formanden for en arbejdsgruppe under Sjøfartsdirektoratet i Norge. Arbejdsgruppen består af repræsentanter fra erhvervets parter og har fået til opgave at finde nye ideer til at effektivisere sikkerhedsarbejdet i den norske fiskeflåde.

I den forbindelse havde man i et stykke tid kigget os over skulderen og havde fået øjnene op for de gode resultater, vi i Fiskeriets Arbejdsmiljøråd har opnået med arbejdsmiljø- og sikkerhedsarbejdet i fiskerierhvervet, hvor vores skadesstatistikker taler deres helt tydelige sprog.

Dette resulterede i, at man bad os om at komme til Norge og holde et oplæg om, hvordan vi har gjort tingene og om, hvordan vi har struktureret sikkerhedsarbejdet i fiskerierhvervet. De vil gerne opnå de resultater, vi har i dag.

Flemming Nygaard Christensen blev bedt om at afholde et dagsseminar for arbejdsgruppens medlemmer i Sjøfartsdirektoratets hovedkontor i Haugesund. Efterfølgende har udvalgets formand oplyst, at det havde været et meget givtigt seminar for udvalget og dets videre arbejde, og at en lignende organisationsmodel vil være en mulighed for Norge.

Afslutning.

Året 2009 har på mange områder været et begivenhedsrigt år, som har budt på store udfordringer men har samtidig også budt på store sejre, og vi fik søsat nye projekter.

Vi har sammen med erhvervet løst alle de opgaver, vi er blevet stillet overfor gennem året. Vi har styrket og udbygget vores netværk og er godt på vej mod de nye udfordringer i 2010, hvor vi også får friske kræfter med på holdet. Vores nye konsulent Erik Pedersen er 1. april klar til at gå ombord i opgaverne.

Skadesstatistikken fortsatte i 2009 den positive udvikling i anmeldelser af ulykker på fiskeskibe og viste færre anmeldelser af ulykker end året før. Vi mener, det er et bevis på, at fiskerierhvervet tager arbejdsmiljøet og sikkerheden alvorligt, og i det daglige mærker vi tydeligt en stadig styrkelse af sikkerhedskulturen i erhvervet.

Vi kan også se en øget tendens til, at vi forebygger frem for at skulle helbrede, hvilket må siges at være den bedste indikation på, at vi har overhalet midten af banen og nærmere os målet.